

Interoga TIFF

Michael Kutza, directorul artistic al Festivalului de Film de la Chicago, în juriul Competiției.

»Pagina 4

What's up doc?

13 dintre cele 15 documentare ale secțiunii prezentate de HBO.

»Pagina 8

Must See

Bărbați mișto e o comedie mișto din Irlanda, o *Mare mähmureală* cu mai multă vână și mai mult suflet.

»Pagina 11

APERITIFF

Publicație oficială a TIFF

#5

Marti | 3 iunie | 2014
www.tiff.ro

TIFF. 13

Transilvania International

Film Festival Cluj-Napoca 30.05 – 08.06.2014

Prezentat de:

**Raiffeisen
BANK**

Reușim împreună.

Proiecție eveniment: *Crucișătorul Potiomkin* cu acompaniament live Russkaja

Că-i convine sau nu, cinemaul este profund îndatorat regimurilor totalitare care și puneau artiștii regizori să creeze filme vârf-de-lance pentru politicile și interesele lor opresive.

Atunci când mesajele politice sunt luate și transmutate în sfera estetică, ele devin implacabile. Este chestiunea pe care au înțeles-o regizori ca Serghei Eisenstein și Leni Riefenstahl, care, în combinația dintre presiunile exterioare sistemice și

cele interioare artistice au provocat o expansiune a limbajului cinemaului, din nevoia de a transmite niște emoții cât mai direcționate și mai ascuțite spectatorului. Întâmplător asta este misiunea cinemaului în general, independent de politicile din spatele cortinei. În timp, politicile s-au prăbușit, însă arta pe care ei au

creat-o a rămas. Așadar atunci când marinarii de pe crucișătorul Potiomkin se revoltă pentru că li se dă mâncare putrezită, după care liderul lor este ucis, după care ei plâng, după care oameni sunt împușcați pe treptele Odessei și bebelușul cade pe scări și tu te găsești plângând laolaltă cu e și ajungi să te întrebi: "Dar,

Doamne Dumnezeule, ce-am, sunt comunist?" răspunsul e: Nu, ești doar sub vraja unuia dintre cei mai mari cinești din istoria cinemaului. La TIFF, capodopera mută a lui Eisenstein va fi acompaniată live de trupa austriacă Russkaja, cei care se autointitulează teroriștii folkului rusesc. Cât de potrivit! Undeva între

Gogol Bordello și zece sticle de vodcă mai târziu, Russkaja cu cazaciocul lor metal o să arunce în supa de patos o frenezie atât de contagioasă încât să sperăm că la sfârșit n-o să încerce nimeni să uzurpeze Clujul, căci el săracul n-are nici o vină.

Cătălin Moise

Cinematografele TIFF

→ **Cinema Florin Piersic**
P-ța Mihai Viteazul, nr. 11
→ **Casa de Cultură a Studenților**
P-ța Lucian Blaga, nr. 1-3
→ **Cinema Arta**
Str. Universității, nr. 3
→ **Cinema Victoria**
Bd-ul Eroilor, nr. 51
→ **Cinema Mărăști**
Aurel Vlaicu, nr. 3 (în spatele stației "Arte Plastice")
→ **Cercul Militar**
P-ța Avram Iancu, nr. 1-3
→ **Sapientia**
Calea Turzii, nr. 4

Piața Unirii Open Air, Meeting Point și Tiff Lounge

→ **Piața Unirii**
→ **Mănăstur Open Air**
la terenurile de sport, în zona complexului „Nora”
→ **Institutul Francez Cluj**
Str. I.I.C. Brătianu, nr. 22
→ **Depozitul de Filme**
Str. Maiakovski, nr. 31-35
→ **Biserica Evanghelică Luterană**
Bd-ul. 21 decembrie 1989, nr. 1
→ **Castelul Banffy**
Bonțida

Aperitiff

Redactor șef: Laura Popescu
Redactor șef adjunct: Radu Meza
Secretar de redacție: Bogdan Beșliu
Redactori: Anca Grădinaru, Cristi Mărculescu, Cătălin Mesaru, Cătălin Moise, Mark Racz, Ion Indolean, Georgiana Madin
Pagina de engleză: Jay Weissberg, Martin Blaney, Codruța Crețulescu
Reporteri: Flavia Dima, Alexandra Stan, Iulia Vlad
Fotografi: Vlad Gherman, Mihai Birș, Mihai Birsan
Graphic design: Carmen Gociu, Andrei Pastuhov
Ilustrație: Matei Branea
Distribuție: Ionuț Husti
Tipărit la: Media Pro

Prețuri bilete

- Bilete cumpărate cu minim o zi înaintea proiectiei: Preț întreg: **10 lei**
Elevi, studenți și pensionari: **8 lei**
- Bilete cumpărate în ziua proiectiei: Preț unic: **12 lei**.
- Bilet pentru copii și elevi EducaTIFF: **8 lei**
Piața Unirii Open Air: **8 lei**
Bilet proiectii 3D: **15 lei**
Crucișătorul Potiomkin, acompaniament live Russkaja: **30 lei**
Concert&proiecție *Teeth of the Sea*, *The Last Man*: **30 lei**
Proiecție-eveniment Faust: **30 lei**
Spectacol HAI IU NU HI YOU YOU / Maria Tănase remix: **30 lei**
- Concertele la CASA TIFF: **15 lei**
- Ceremonia de închidere: **30 lei**
- **Mănăstur Open Air: gratuit**
- **Cinema Mărăști: Două persoane intră la film cu un singur bilet**

Midnight Delirium

Dezlegare la zombi!

Pentru a veni în ajutorul celor care plănuiesc să se zombifice cu ocazia proiectiei *Mahalaua înfruntă zombi* din secțiunea Midnight Delirium, avem câteva opțiuni (în funcție de temperament, buget, disponibilitate și dietă).

Dacă n-ai prins loc la filmul pe care îl așteptai, vezi **Zombi furioși** cum s-au văzut în *28 Days/Weeks Later* sau în remake-ul *Dawn Of The Dead*.

Dacă ai venit în gașcă, nu ții neapă-

rat la canonul zombi și îți propui să halești rapid tot barul, ca lăcustele, vezi **Zombi frenetici**, cu o extraordinară dinamică de grup/roi ca-n *World War Z*.

Vezi **Zombi inteligenți**, mai înfricoșători pentru că vorbesc (*Return of The Living Dead*, *Zombi 3*), și că-ți dau impresia că au și un plan (*Land of The Dead*).

Dacă ai de gând să agăți, să te bagi în seamă și dacă treci prin depresii, vezi **Zombi emotivi**, îndrăgostiți sau care vor să se integreze ca în

Warm Bodies, sau zombi care sunt în procesul de a deveni zombi și sunt, pe bună dreptate, angoasați și dărâmați psihic, ca-n *I, Zombie: The Chronicles of Pain*.

Dacă încă stai cu părinții și ai chef de comentariu social serios, vezi **Zombi asistați** ca în *Portrait of a Zombie* sau *Deathdream*.

Dacă vrei exces, suprarealism, și ai buget redus, vezi **Zombi italieni** ca-n *Paura nella città dei morti viventi* sau *...E tu vivrai nel terrore! L'aldilà*.

Dacă ai vrea să stai într-un colț și să ți se spună ce să faci, vezi **Zombi voodoo** ca în *I Walked With A Zombie* sau *White Zombie*.

Dacă ții la canonul zombi, ești conservator și jurat pe Romero, vezi **Zombi Romero** ca în *Night/Dawn/Day Of The Dead* ale lui Romero și *Shaun of The Dead*.

Pentru toate celelalte categorii există **Zombi politici** (*Homecoming*, *Les Revenants - de stânga*, *Dead Snow - de dreapta*), **Zombi kosher** (*Cannon Fodder*), **Zombi sexualizați** (*Zombie Strippers!*, *At Twilight Come The Flesheaters*), **Zombi de Lumea A Treia** (*The Dead*), **Zombi de companie** (*Fido*).

Sau, de ce nu, zombi spanioli cu pescăruși ca la Amando de Ossorio.

Radu Meza, Cătălin Mesaru

Vox Pop

CANIBAL

„Mi-a plăcut pentru că a fost imprevizibil și s-a pus accentul mult pe chestia asta. Titlul filmului, după cum a zis și regizorul în Q&A-ul de după, nu este un spoiler, pentru că de la început te induce în această lume și până la final continuă cu această idee.”

– Edi, 27, designer

„Chiar merită văzut, dacă mergi cu cineva. Singur, nu! Mi-au plăcut începutul și sfârșitul. Pe parcurs, a fost, după părerea mea, mediu. Mă așteptam să fie mai horror, mai brutal, cu mai mult sânge, cu mai multă acțiune. A fost mai mult un film despre dragoste decât povestea unui canibal.”

– Alin, 29, liber-profesionist

RĂPIREA LUI MICHEL HOUELLEBECQ

„Interesant, mai ales din perspectiva faptului că citisem unul din romanele personajului principal (n.r. Michel Houellebecq) și a fost diferit în film față de cum mi-l imaginam eu ca scriitor. M-a amuzat diferența dintre profunzimea lui intelectuală și cât de pierdut era el în lumea reală.”

– Raluca, 43 de ani, avocat

„Mă interesa filmul din cauza lui Houellebecq. M-a amuzat situația, felul în care totul a fost foarte familiar. Deși partea cu recompensa în sine a fost cam obscură.”

– Comănel, 21 de ani, student

„Mi s-a părut foarte interesantă combinația umorului cu morbidul din story-urile care au fost în acest film.”

– Elod, 35 de ani, jurnalist

„M-a marcat scena în care spaniolul se bagă în pânțele calului, se adăpostește acolo.”

– Septimiu, 48 de ani, inginer

MAGICIENII

„Citisem în Aperitiff o cronică scurtă despre film și am vrut neapărat să-l văd. La început, nu am crezut că va fi atât de amplă relația dintre tată și fiu, dar m-a impresionat și mi-a plăcut foarte tare.”

– Petronela, 41 de ani, cadru didactic

„Mi-a plăcut; în general îmi plac filmele evreiești. Cel mai mult m-a impresionat scena jocului de cărți din mașină.”

– Maria, 61 de ani, economist

Premiul publicului

Competiție

1 *Vocea celor neauziți / La voz de los silenciados* **4.25**

2 *Ce-am avut mai de preț / Everything We Loved* **4.24**

3 *Umbra albă / White Shadow* **3.79**

4 *Căinele / Dog* **3.34**

Barometru general

1 *Cinemaparadiso / Nuovo Cinema Paradiso* **4.86**

2 *Cinepiano Cineconcert Tony Berchmans* **4.79**

3 *Regret! / Spijt!* **4.7**

4 *Walesa* **4.73**

5 *Philomena* **4.65**

6 *Good Vibrations* **4.61**

7 *Șutează / Kick It* **4.54**

Mituri despre sănătate

ALCOOLUL OMOARĂ NEURONII. MIT SAU ADEVĂR?

FALS

Alcoolul nu "omoară" neuronii, dar modifică modul în care aceștia comunică - poate determina o boală manifestată prin stări de confuzie, pierderi de memorie, lipsă de coordonare și care uneori este letală. Rețeaua privată de sănătate REGINA MARIA
www.reginamaria.ro

Full Moon

„Lună Plină” la noapte @ TIFF

„Lună Plină”, primul festival de film horror și fantastic din România – și puișul cu colți și gheare al TIFF-ului –, ajunge anul acesta la cea de-a treia ediție. Care se va desfășura între 23 și 27 iulie, la Biertan, în inima Transilvaniei. După cum v-am obișnuit. Abonamentele pentru festival sunt disponibile, începând de astăzi, pe www.biletmaster.ro. Toate detaliile legate de transport,

cazare (și, foarte curând, filme, evenimente speciale și program) sunt de găsit pe www.lunaplinafestival.ro și pe pagina de Facebook. La miezul nopții, la Cinema Arta, în cadrul secțiunii Midnight Delirium, va fi proiectat *Cockneys vs Zombies*, unul dintre hiturile maratonului zombie de anul trecut de la Biertan. Iar de azi, la Casa TIFF veți putea gusta cocktailul special „Full Moon”.

Midnight Zombi

La proiecția din noaptea asta, *Mahalaua înfruntă zombi*, spectatorii machiați și/sau costumați în zombi vor fi vedetele nopții: au intrare gratuită la film și vor fi fotografiați la panoul TIFF.

Program Evenimente

MARȚI, 3 Iunie 2014

10:00
Proiecție EducaTIFF
Mike își ia rămas bun / Mike Says Goodbye, la Cinema Victoria

12:30
Seminarii de critică de film
la Muzeul de artă sub umbrela EducaTIFF

17:00
Olimpia Melinte
invitată la TIFF Lounge

18:00
Catedralele Culturii
proiecție 3D, în prezența producătorului Erwin Schmidt la Cinema Florin Piersic

21:00
Crucișătorul Potiomkin
r. Sergei Eisenstein, proiecție cu acompaniament live al formației *Russkaja* la Casa de Cultură a Studenților

22:00
Concert Alexander Bălănescu
la Casa TIFF

TIFFarul de departe

1. Ce are TIFF și nu au alte festivaluri?
2. Care a fost cel mai mare sacrificiu făcut să ajungi la festival?
3. Care a fost revelația pe care ți-a oferit-o TIFFul, filmul pe care l-ai descoperit aici și nu în altă parte?
4. Care a fost cea mai memorabilă petrecere de la TIFF?
5. Care a fost momentul tău limită la TIFF?
6. Trei lucruri pe care vrei să le faci anul ăsta la TIFF.
7. Ce ți-a plăcut/displăcut cel mai mult la AperiTIFF?
8. Care a fost întrebuintărea cea mai utilă pe care ai dat-o AperiTIFFului?
9. Cât îți ia să îți revii după vacanța de la TIFF?

Aron Biro a venit la TIFF din Viena, a pierdut avionul vineri, a umblat

prin aeroporturi toată ziua de sâmbătă și l-am găsit la miezul nopții în barul de peste drum de Centrul de Presă al TIFF cu trollerul după el și-o limonadă-n față. Se declară jurnalist și scriitor și vine la TIFF de la prima ediție.

1. Un oraș întreg la dispoziție, ceea ce dă un cu totul alt puls perioadei TIFF comparativ cu festivalurile din orașele mari care, oricât de fastuoase ar fi, sunt adesea izolate într-un cartier sau chiar într-un cinema.
2. Am divorțat.
3. Filme: *Taxidermia*, *Kontroll*, *Dogtooth*, *Save the Green Planet*; Regizori: Iglesia, Miike, Balabanov; Cinemaul din Coreea de Sud, Grecia și Islanda.
4. Nu e chiar petrecere oficială TIFF, dar Paradise Garage s-a născut ca un after-afterparty al festivalului și a atras cu regularitate publicul TIFF venit de pretutindeni. E un party tematic orientat pe fetişuri

erotice, muzică din filme porno, disco decrepit etc. E un bun început pentru a introduce noțiunea de party conceptual, care a întârziat anormal de mult în România.

5. Threesome-ul din *A Hole in My Heart*, în condițiile în care vizionam filmul din poziția pe burtă, de pe podelele cinematografului Victoria care era arhiplin. Se azeau horcăituri și sughițuri din spate.
6. Să intru cumva măcar la o petrecere. Să văd o proiecție în aer liber cu o sticlă de vin și vreme bună. Să-mi frec coatele de vedete.
7. Plăcut: textele lui Cristi Mărculescu. Displăcut: textele Ancăi Grădinaru.
8. AperiTIFFul a fost cel mai important obiect pe care îl aveam asupra mea. Dar n-aș vrea să se interpreteze greșit ca o judecată la adresa calității publicației.
9. Nu mi-am revenit încă de la prima ediție.

Program / marți / 3 iunie

CINEMA FLORIN PIERSIC

11:00
Bătrânul de 100 de ani care a șters-o pe fereastră / *The 100-Year Old Man Who Climbed Out the Window and Disappeared*
(Suedia, 114')

13:15
Psihopații* / *Killers*
(Indonezia, Japonia, 137')

15:45
Prânz la pachet / *The Lunchbox*
(India, Franța, Germania, Statele Unite, 104')

18:00
Catedralele culturii / *Cathedrals of Culture 3D*
(Germania, Danemarca, Austria, Norvegia, 164')

21:00
De o mie de ori noapte bună / *A Thousand Times Good Night*
(Norvegia, Irlanda, Suedia, 117')

23:15
Udă toată* / *Wetlands*
(Germania, 109')

CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

16:00
iNumber Number
(Africa de Sud, 99')

21:00
Crucișătorul Potiomkin / *Battleship Potemkin*
(90') acompaniament live *Russkaja*

CERCUL MILITAR

13:15
În floare / *In Bloom*
(Georgia, Germania, Franța, 102')

15:45
Alfabet / *Alphabet*
(Germania, Austria, 113')

18:15
Patimile Mariei / *Stations of the Cross*
(Germania, 107')

20:45
Bărbați mișto / *The Stag*
(Irlanda, 94')

23:15
Luna de miere / *Honeymoon*
(Cehia, Slovacia, 87')

CINEMA VICTORIA

10:00
Mike își ia rămas bun / *Mike Says Good Bye*
(Olanda, 91')

12:30
Ce-am avut mai de preț / *Everything We Loved*
(Noua Zeelandă, 101')

15:00
Vocea celor neauziți / *La voz de los silenciados*
(Statele Unite, 90')

17:30
Pe muchie de cuțit* / *Something Must Break*
(Suedia, 81')

20:00
Zgărie-nori suspendați / *Floating Skyscrapers*
(Polonia, 93')
Nu mișca! / *Don't Move*
(Marea Britanie, 13')

22:30
Vis-à-vis
(Croatia, 81')
Amintiri vii / *Memoires vives*
(Franța, 13')

SAPIENTIA
10:00
Ce-a făcut Richard / *What Richard Did*
(Irlanda, 88')

12:30
Păpușa / *Papusza*
(Polonia, 131')

15:00
Rosie
(Elveția, 106')

17:00
Între două surori / *Beloved Sisters*
(Germania, Austria, Elveția, 170')

20:15
DK
(Cehia, 73')

21:45
Și-acum ce? Adu-mi aminte* / *E Agora? Lembra-me*
(Portugalia, 164')

CINEMA ARTA

10:00
Masca nebuniei / *A Masque of Madness*
(Austria, 80')

12:00
A fi și a avea / *Être et avoir*
(Franța, 104')

14:30
Cal
(Marea Britanie, 102')

17:00
Good Vibrations
(Marea Britanie, Irlanda, 103')

19:30
Vânt în pânze / *Chasing the Wind*
(Norvegia, 91')

22:00
Dragoste după moarte* / *Love Eternal*
(Irlanda, 94')

00:00
Mahalaua înfruntă zombi / *Cockneys vs Zombies*
(Marea Britanie, 85')

CINEMA MĂRĂȘTI

18:00
Lupoi cei răi / *Big Bad Wolves*
(Israel, 110')

20:30
Suspectul / *The Suspect*
(Coreea de Sud, 137')

PIAȚA UNIRII OPEN AIR

21:45
Calea deșertului / *Tracks*
(Australia, Marea Britanie, 110')

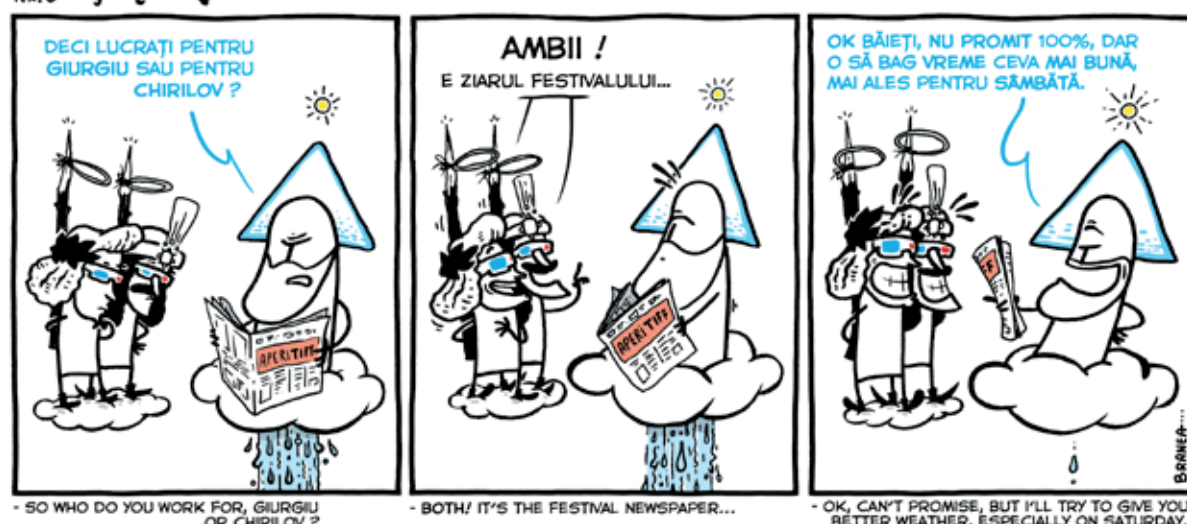
INSTITUTUL FRANCEZ

22:00
Prânz la înălțime / *Men at Lunch*
(Irlanda, 75')

MĂNĂȘTUR OPEN AIR

22:00
Artista, dolarii și ardenelenii / *The Actress, the Dollars and the Transylvanians*
(România, 72')

BD5 NR.5 DE MATEI BRANEA

- SO WHO DO YOU WORK FOR, GIURGIU OR CHIRILOV?

- BOTH! IT'S THE FESTIVAL NEWSPAPER...

- OK, CAN'T PROMISE, BUT I'LL TRY TO GIVE YOU BETTER WEATHER, ESPECIALLY ON SATURDAY.

InterogaTIFF

Michael Kutza: „Alegerea celui mai bun film este subiectivă. Tu poate-l urăști, eu poate-l iubesc.”

Domnul Kutza este directorul artistic al Festivalului de Film Internațional de la Chicago, cel mai vechi festival de film competițional din lume. A creat festivalul în urmă cu 50 de ani și este aici, în Cluj, pentru prima oară. E membru în Juriul Competiției.

Printre numeroasele lui distincții și premii se regăsesc Leul de Argint la a 32-a ediție a Festivalului Internațional de Film de la Veneția, primit pentru organizarea unei secțiuni speciale dedicată cineaștilor americani independenți, premiul Chicago Sun-Times pentru „Contribuție Excepțională Orașului Chicago”, și a fost numit Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres de către Ministrul Culturii francez Jacques Lang, la festivalul de film de la Cannes în 1984.

Cum vi se pare Clujul și TIFF-ul? E prima dată când vin aici. Mihai

Chirilov m-a convins, a zis „trebuie să vii!”, așa că am zis că singurul motiv pentru care aș veni e să văd castelul lui Dracula. Și acum văd filmele. Și vremea e nașpa! Am nevoie de niște soare. Am văzut trei filme ieri și mi-au plăcut toate foarte mult. O să văd trei și azi și asta e ce faci la festivaluri. Vezi filme. Și când sunt bune, ești fericit! Pe lângă cele din Competiție, am văzut un film foarte bun francez, *Băieții din Est*. Proiecția a fost foarte bună, microfoanele, toate detaliile festivalului. Totul mergea superb. Din moment ce eu conduc

un festival, mă gândesc la tot felul de detalii de genul ăsta. Ah, și i-am întâlnit pe ceilalți oameni din juriu și până acum toți par foarte prietenoși și ne înțelegem.

Cum alegeți filmele pentru festivalul din Chicago?

Eu sunt directorul artistic. Am o directoare de program. O trimit la regizori și la festivaluri de film. Mă duc și eu. Și găsești următoarea generație de cineaști. La fel cum face și Mihai. Cu toții folosim alte festivaluri. Cannes e cel mai important.

Vi se trimit multe filme?

Primim în jur de 3000 de înscrieri pe an. Pentru scurtmetraje, avem cinci oameni, pentru documentare, trei, pentru lungmetraje, suntem eu și echipa mea, în jur de cinci. E o cantitate foarte mare și trebuie să lucrezi cu oameni în care ai încredere ca gusturi și stil.

Câte filme vedeți în fiecare an?

Probabil în jur de 500. Dintre toate lungmetrajele, selectăm în jur de 130 pentru festival. Unele festivaluri arată 400 de filme. Asta e o nebunie! Publicul nu poate să vadă atâtea filme.

Cum era festivalul dvs. la începuturi?

Ținea o săptămână și erau poate opt lungmetraje. Plus documentare, scurte, filme studentești și filme de televiziune. Aveam de toate, religioase... tot felul de filme. Pentru că atunci când am pornit festivalul, voiam să am de toate. Și era întotdeauna o competiție. Am considerat că regizori din jurul lumii ar trebui judecați și în conse-

cință validați într-un fel. Cred în continuare asta.

Care este filmul care v-a rămas cel mai puternic în minte de la prima ediție?

Îmi amintesc prima ediție, de acum 50 de ani, pentru că n-a venit nimeni. Era prea neobișnuit pentru oameni. Nu erau pregătiți pentru filme străine și pentru subtitrări, așa că n-a venit nimeni. Aveam proiecții într-un singur cinema atunci. Aveam multe idei. Ce facem acum în Chicago e să folosim un singur multiplex, pentru că ce vrem e ca lucrurile să fie cât mai simple și vei vedea mai multe filme dacă e într-un singur loc. Funcționează mult mai bine. Trebuie să facem lucrurile simple, pentru că filmele străine sunt complicate și dacă reușesc să le aduc, trebuie să fie foarte ușor de văzut, relaxat și savurat. Deschiderea e într-un cinema mare, iar restul se întâmplă într-un complex de săli. „Multiplex” e un cuvânt rău. Din punct de vedere economic, așa e mult mai

ieftin. Eu sunt directorul, trebuie să țin cont de lucrurile astea.

Ce căutați într-un film din competiție?

Acolo vrei să găsești ce e mai nou, creativ și unic în termeni de poveste, joc, imagine. Alegerea celui mai bun film este subiectivă. Tu poate-l urăști, eu poate-l iubesc.

Cum vedeți relația dintre filmele de festival și produsele de cinema comercial?

Depinde dacă te referi la Hollywood. Acolo sunt doar *blockbustere*. Sunt diferite într-un mod foarte radical de tot ce vedem la festivaluri, unde filmele sunt foarte speciale, unice. E interesant, pentru că dacă un film de genul ăsta îi face cu ochiul unui om de studio, s-ar putea să încerce să-l folosească, să-l refacă sau să-l angajeze pe regizor să le facă noul lor proiect. La momentul de față, ei sunt interesați doar de filmele-gigant, e singura chestie care funcționează pentru ei, din păcate.

Interviu realizat de Ion Indolean

InterogaTIFF – Competiție

Max Currie – regizorul filmului *Ce-am avut mai de preț*

Max Currie, neozeelandez debutant în regie e destul de anxios apropos de interviul ăsta. E stresat și de campania de promovare națională a filmului său, *Ce-am avut mai de preț* (*Everything We Loved*), care încă nu a avut premiera în Noua Zeelandă.

Subiectul e cam controversat, un cuplu răpește un copil...

Nu am vrut să fac un film despre un copil răpit. Am pornit de la un personaj, acest Charlie. Este un soț iubitor, dar totuși face un gest pe care foarte mulți părinți l-ar considera odios. Ca tată, este plin de grijă și răbdare, dar apoi răpește un copil și brusc avem o combinație de emoții care pe mine m-a fascinat. Pe când lucram ca jurnalist, am luat un interviu unei familii care trecuse printr-o tragedie cutremurătoare. Erau la ferma lor, pe câmp și începuse să plouă. Tatăl i-a trimis pe cei trei copii la adăpost, în remorca tractorului. Care nu avea frâna trasă și s-a dus în jos, într-o râpă... au murit toți. Când l-am cunoscut, era un om măcinat

de vină, se vedea asta, aproape fizic, cum apăsa tragedia peste el.

Foarte interesant este modul în care reacționează soția. Inițial este lucidă, opune rezistență adopției ad-hoc pe care-a comis-o bărbatul. Apoi se înmoaie.

La început, soția este cea care are rețineri morale, cea care ar vrea să dea înapoi copilul părinților. Dar apoi, și sper că am reușit să redau asta veridic, instinctele ei maternelne sunt suficient de puternice încât să învingă luciditatea.

Ai doi protagoniști care sunt umani, dar care totuși au comis un gest oribil și tu îi prezinți cu ceva simpatie, destul de eficientă. Manipulezi emoțional spectatorul, pentru că îți simpatizezi și protagoniștii, sau ca joc al așteptărilor?

Da, îmi sunt dragi personajele mele, dar da, e interesant să le arăți spectatorilor că pot simpatiza cu niște oameni care răpesc un copil. La început, când îl vezi pe Charlie, el este un tată bun și un soț iubitor. Apoi afli că tipul ăsta, așa gentil, a răpit un copil. Și el și Angela sunt oameni buni care au făcut un lucru monstruos. Toți ne considerăm oameni buni, dar, de fapt, ne place să ne uităm la alții făcând lucruri rele.

Ți-ai pus personajele într-o situație riscantă, dar ai optat pentru o rezolvare radicală,

brutală. Abordarea ta e puțin idealistă, foarte umană și eviți să îi transformi în monștrii care ar fi putut deveni.

Uneori, la Q&A-uri sunt întrebate dacă nu am luat în calcul să-i las să scape nepedeșiți cu ce au făcut. Unii spectatori mi-au spus că și-ar fi dorit ca protagoniștii să scape basma curată. Mi s-a părut puțin ciudat, dar m-am bucurat sincer că au investit atât de multă emoție în aceste personaje. Totuși, eu, dacă aș fi fost spectator, nu cred că mi-aș fi dorit să scape. Cred că mi-ar fi plăcut ca ei să ajungă să înțeleagă adevărul fundamental al situației, să-și înțeleagă durerea și motivele răpirii. Mai cred că cel mai bine pentru ei ar fi ca, la încheierea acestui episod, să poată să accepte realitatea.

De ce este Charlie magician?

Este o idee care mi-a venit după primele drafturi ale scenariului. Magician fiind, Charlie consideră că are puterea de a schimba realitatea, de a înlocui adevărul cu iluzia. Mă întrebam cine ar putea să înlocuiască un copil cu un altul, răpit, și să se prefacă că totul este în regulă. Faptul că soția lui îi era asistentă o include și pe ea mai ușor în minciuna lui. Ei au o lume a lor în care trăiesc izolați.

Interviu realizat de Cristi Mărculescu.

TV5MONDE la TIFF 2014
2ème PRIX TV5MONDE, RFI ROMÂNIA, INSTITUT FRANÇAIS DE ROUMANIE
DU JEUNE JURY FRANCOPHONE

TV5MONDE
CANALUL CULTURAL FRANCOFON MONDIAL

TIFF.13
Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 30.05 - 08.06.2014

Raiffeisen
BANK
Reuşim împreună.

viatafaracash.ro

**Viața
fără
CAȘH**

**Trăiește Viața fără CAȘH și prinde
rolul principal în cele mai tari experiențe!**

Plătește smart și intră pe www.viatafaracash.ro pentru a câștiga
experiențe de neuitat sau marele premiu, **Nissan Juke!**

Promotie valabilă în perioada 7 aprilie - 21 decembrie 2014. Regulamentul este disponibil în mod gratuit pe www.viatafaracash.ro.

BUN VENIT ÎN

TRAN **SILVA** **NIA**

**ACOLO UNDE
FILMUL DE CALITATE
ÎNTÂLNEȘTE SPECTATORI
DE EXCEPȚIE**

WWW.CONSUMASILVARESPONSABIL.RO

Recommendations

The eternal conundrum:
what to see?

It's time for recommendations, which is pretty easy since some of my favorite films of the year are playing at TIFF. Topping the list is Iceland's gobsmackingly wonderful *Of Horses and Men*, which some of you may already have caught on Friday (it plays again on the 6th). I wish the producers would stop using the same promotional photo, the one with a black stud mounting a white mare while her rider sits, deflated and dejected. It's not that I don't like the photo, but somehow it gives too much away and at the same time offers a slightly false impression of the film. I remember looking at it the first time and thinking, "this looks pretty ridiculous," but then I saw the movie and was completely blown away by its delirious humor and expert control. I always avoid using platitudes like "you've never seen this in a movie before," but in this case, trust me: you've never seen this in a movie before.

Sticking with the Supernova section for a bit, there are two Indian films worth checking out: *Siddharth* and *The Lunchbox* (both played on Sa-

turday but are on later in the festival). The indie scene in India is finally being recognized internationally, and these films are two of the reasons why, though they're very different in aesthetic and genre. *Siddharth* by Canadian-Indian director Richie Mehta is a moving neo-realist drama about a working class father looking for his missing son. Mehta doesn't prettify the slums, nor does he rub our faces in the squalor: he presents the inhabitants in a straightforward manner, showing a humanity that's miles away from the gloss of *Slumdog Millionaire*. There are no easy answers in *Siddharth*, but there is hope that the future, though colored with sadness, can offer a better way of coping with life's adversities. Ritesh Batra's *The Lunchbox* has more kinship to romantic comedies, though that genre has been hijacked by banal and vulgar dross. Here, something more is going on, a recognition of loneliness, of thwarted lives and might-have-beens. Sweet, tinged with melancholy, and expertly acted, *The Lunchbox* is a treat no matter what time of day it's consumed.

It's not all sadness, though my recommendations do seem to lean toward the pensive. Mexico's *The Empty Hours* (TIFF always manages to program interesting Mexican films) also deals with two lonely people, one a bored teenager eager to experience life, and a woman in a dead-end affair wanting more than her lover can offer. What makes the film so good is the subtle way director Aarón Fernández builds his characters, imbuing them with warmth and humor: we want to spend time with these people, which is a hell of a lot more than can be said about most movies.

Try not to miss Hüseyin Karabey's *Come to My Voice*, a moving, gorgeously shot story of a Kurdish village in Turkey forced to deliver weapons they don't have in exchange for their menfolk, wrongfully arrested by the occupying army. Weaving storytelling, music, and landscape's determining factor in a people's culture, this is an enriching film and a highlight of my Berlinale this year. It seems odd pairing it in the same paragraph with *Câinele Japonez* (*The Japanese Dog*), although both films have a senior citizen as the lead protagonist. In very different ways, they also both have something meaningful to say about our connection to the land, and a past we're unable to control. When

Of Horses and Men

I told Mihai Chirilov I cried, he called me a softie (not to be taken in a derogatory way!), and I suppose I am, though it would surprise many directors whose work I've shredded for their overt sentimentality. Neither Karabey nor Tudor Cristian Jurgiu go down that path: the emotions they generate are genuine, and heartfelt.

Don't overlook *Stranger by the Lake*, a movie fully deserving the buzz it's been getting ever since surprising

everyone in Cannes last year. What seemed to amaze people was that a skillful film noir like this could also incorporate explicit gay sex scenes, and make them feel a vital part of the story. I, for one, am looking forward to seeing it a second time – provided of course I'm able to catch up with all the movies playing at TIFF that I've yet to watch.

Jay Weissberg

Special Screenings

If Buildings Could Talk....

„If buildings could talk, what would they say about us?“ - this is the fascinating question Wim Wenders and five other film-makers posed in the 3D project *Cathedrals of Culture*, which is being presented today in a Special Screening in the presence of producer Erwin M. Schmidt and co-director Karim Ainouz.

While Wenders stayed in Berlin to portray the iconic Philharmonie in his film, the Austrian director Michael Glawogger - who recently tragically died in Africa after contracting malaria - travelled to St Petersburg to wander through the Russian National Library and past TIFF guest Michael Madsen picked the ground-breaking Halden Prison in Norway.

The Salk Institute in California's La Jolla came under the spotlight of actor-director-producer Robert Redford, while Norwegian film-maker Margreth Olin chose the Opera House in Oslo and Brazil's Karim Ainouz followed a day in the life of the Centre Pompidou in Paris.

As Wenders explains, the editorial line for the six films was defined by a 3D video installation, *If Buildings Could Talk*, he had made for the Architecture Biennale in Venice.

„With *Cathedrals of Culture*, we wanted to reverse the traditional narrative perspective of architec-

ture films and develop a new access to these amazing buildings by letting them speak for themselves," he says. „we wanted to explore their soul, not architectural facts.“

„One of the main goals of the project was to explore 3D as a visual language, and to allow a group of different filmmakers to make use of this medium in their very own way.“ Only Wenders and Madsen had had previous experience of working in 3D before this project.

Deciding on the Berlin Philharmonic for his episode was „a short and sweet process," Wenders recalls. „I wanted to cover a building in Berlin. And I wanted to have an emotional access to it. I wanted to do justice to the building. But the more I got to know it, the more complex it became to me.“

When Robert Redford was invited by Wenders to join the project, the veteran actor-director was „obviously intrigued" by the idea of "making a film about a building that speaks to you."

Originally, he had considered the I.M. Pei-designed National Center for Atmospheric Research in Boulder, Colorado, „but then everything came together when I thought of the Salk Institute [of Biological Studies] because I had grown up nearby and remember seeing the building being constructed."

Cathedrals of Culture

„When I looked at the archival footage of the architect Louis I. Kahn and Jonas Salk, I could see what brilliant men they were and how they came together to create this iconic building," Redford explains. „That became the heart of my film; and the fact that the building is full of geometric angles except for the space going through the middle into infinity in the sea.“

„I wanted to try and romanticise these angles and also see how the inside and outside of the building

came together," Redford continues. "When I started interviewing the scientists, the project took on a life of its own because I realised that the connection between them and the building was much deeper than I ever expected. I could see that there was an organic relationship: the scientists were part of the building and the building was part of their work."

"3D is not a secret science, and we were not a conspiracy," Wenders continues, "It's a tool that is

available today to all filmmakers, except that there seems to be this inhibition threshold to get near it. Once you taste it, and start working with it, you catch the virus easily. There are various notions how to deal with space and depth, and we tried to make these films according to Alain Derobe's „Natural Depth Method" which had already been the basis of my first exposure to 3D on *Pina*."

Martin Blaney

InterogaTIFF

Michael Kutza: „Choosing the best movie is subjective. You may hate it, I may love it.”

Mister Kutza is the artistic director of the Chicago International Film Festival, the oldest competitive film festival in the world.

He created the festival 50 years ago. He is here, in Cluj, for the first time. At TIFF, he is a member of the Competition Jury.

Among his many distinctions and awards are the Silver Lion Award from the 32nd Venice International Film Festival, awarded for organizing a special section devoted to independent USA filmmakers, the Chicago Sun-Times award for „Exceptional Contribution to Chicago” and he was named a Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres, awarded by the French Minister of Culture Jacques Lang at the Cannes Film Festival in 1984.

How do you find Cluj and TIFF? It's my first time here. Mihai Chirilov convinced me, he said "you must

come!", so I said the only reason I will come here is to see Dracula's castle. And now I see the films. So, the weather sucks! I need some sun. I saw three films yesterday and I loved them all. I'll see three today and that's what you're doing at festivals. You see films. And when they are good, you're happy! Besides the ones in the Competition, I've seen a very good movie, a French one, *Eastern Boys*. The projection was good, the microphones, all the details of the festival. Everything was working very beautifully. Since I run a festival, I think of all those kind of details. Oh, and I met the jury people and so far they are a friendly group and we understand each other.

How do you select the movies for

you festival in Chicago?

I am the artistic director. I have a programme director. I send her to filmmakers and to film festivals. I go, too. And you find the next generation of filmmakers. The same as Mihai does. We all use other festivals. Cannes is the most important.

Do you have many films sent to you?

We get about 3000 entries per year. For shorts, we have 5 people, for documentaries, 3, for feature films, there is me and my team, about 5. We have a big quantity and you have to work with people that you trust, in terms of taste and style.

How many films do you see every year?

Probably about 500. From all the feature films, we select about 130, for the festival. Some festivals show 400 films. It's crazy! The public can't see that much.

How was your festival in its beginnings?

It was one week and maybe eight feature films. Plus documentaries, shorts, student films and television films. We had everything, religious ones... all kinds of films. Because when I started the festival, I wanted to have everything. And there was always a competition. I thought that filmmakers all around the world should be judged and be a sort of validation. I still believe that.

Which movie from the first edition do you remember the most?

I remember the first festival, 50 years

ago, because nobody came. It was too unusual for people. They weren't ready for foreign films and for subtitles, so nobody came. We had projections in one cinema, then. We had many ideas. What we do now in Chicago is to use one multiplex because what they want is to be very simple and you will see more films, if it is in one place. It works much better. We have to make it very simple, because foreign films are complicated, so if I'm gonna get you to come, it has to be very easy to watch, to relax and enjoy. The opening night is in a big film palace and the rest is in a theatre complex. The multiplex is a bad word. Economically, this way is less expensive. I'm the director, I have to worry about these things.

What do you search for in a movie that is in the competition?

There, you want to find the newest,

creative, unique story, acting, cinematography. Choosing the best movie is subjective. You may hate it, I may love it.

How do you see the relation between festival films and commercial cinematographic products?

Well, it depends if you mean Hollywood movies. They are only blockbusters. They are radically different from what we see at the festivals, which are very special, one of a kind. It's interesting, because if a movie like this catches the eye of a studio person, they may attempt to use it, to remake or hire its director to make their new project. Right now, they are only interested in the big epic, it's the only thing that works for them, unfortunately.

Ion Indolean

Noua Clasă C. Perfecțiunea nu cunoaște limite.

Dominantă ca apariție. Unică prin detalii. Noua Clasă C impresionează cu noul Mercedes-Benz Intelligent Drive. Acesta te avertizează asupra pericolelor din spate prin sistemul PRE-SAFE®Plus sau stă cu ochii în patru pentru tine prin Collision Prevention Assist. Te ține treaz la volan cu Attention Assist și are grijă să mențină distanța dorită față de mașina din față cu Distronic Plus. Pe scurt, Noua Clasă C gândește. Nu rezolvări sudoku, ci metode prin care să te protejeze pe tine în trafic. www.mercedes-benz.ro/ClasaC

Mercedes-Benz
The best or nothing.

C 220 BlueTEC - consum mixt de carburant (l/100 km) conform cu 80/1268/EEC: min. 4,0 (4.3); max. 4,2 (4.5). Emisii dioxid de carbon (g/km): min. 103 (109); max. 109 (117). Mașina din imagine este cu titlu de prezentare.

■ Ce se întâmplă, Documentarule?

Și-acuma ce ne facem, Documentarule?

Și-acuma ce ne facem? e întrebarea pe care un documentar bun ți-o împlântă-n creier. *Ce facem ca să schimbăm, să îmbunătățim, să revoluționăm? Cum facem să fie bine?*

20.000 de zile pe Pământ

Ăsta e unul din scopurile documentarului – să prezinte și să pună întrebări, să răspundă la ele ridicând altele. E departe de a fi un scop *sui generis*, dar, cumva, mediul documentaristic e cel mai propice loc pentru asemenea întrebări.

Iată, deci câteva filme din secțiunea *Ce se întâmplă, Documentarule?* la care veți parcurge o suită de senzații și la care veți fi forțați să vă întrebați un pic despre voi, despre oameni, despre locuri, despre prejudecăți și așa mai departe.

Distrușii e un tratat înfiorător al oamenilor de pe străzile Odessei, în timp ce-și trăiesc viața mizeră. Unele decizii de regie îi dau un suflu de suprarealism terifiant și morbid, iar structura pe trei capitole asigură un crescendo al emoțiilor și al mizeriei ce se suprapune pe tot ceea ce trăiesc acești oameni.

La polul opus, *Paradiso* e mai mult un film ce te încarcă pozitiv cu miza sa destul de înduioșătoare: ultimul cinema din Madrid ce proiectează filme pentru adulți, alături de oamenii care orbitează în jurul lui și, mai ales, starea *cinematografului* în sine versus TV-uri. Personajele discută despre filme, actori, regizori (citez, *Stalin Krubick*) și sunt genul ăla de persoane pe care orice cinefil și-ar dori să le cunoască.

Tot cu personaje adorabile se preocupă și *Un alt drum*, povestea pilotului de raliu devenit personaj feminin și (surpriză!) căsătorit cu o româncă. O urmărim pe Beatrie (fostă Pino) prin întregul par-

curs al relației cu Mărioara: nunta, relația cu fiul acesteia, cum i s-a schimbat viața. Totul cu o doză de umor din topor.

Acum 30 de ani, o studentă la medicină este mătrășită cu brutalitate de un grup de oameni. *Normalizare* își propune să prezinte atât versiunea celor acuzați pentru crimă (pe nedrept spun ei) cât și a celor ce i-au acuzat. În acest proces, răscolește niște teme foarte interesante: suflul asupririi politice, puterea autoconvingerii etc.

Sfântul GRA a câștigat Leul de Aur în 2013, lucru inedit pentru un documentar. Cu atât mai mult cu cât filmul tratează un subiect aparent banal: cea mai mare autostradă circulară din Italia. Focusul nu e autostrada (care îi veghează pe toți precum un leviatan) ci oamenii conecși ei.

20.000 de zile pe Pământ e filmul eveniment pentru fanii Nick Cave, un amestec de ficțiune și documentar condimentat cu o șleahță de personaje care mai de care mai peștrițe: Kylie Minogue (cam puțină Kylie, totuși!), Blixa Bargeld, Ray Winstone. *20K* e o privire discutabil-intimistă asupra vieții lui Nick Cave ce nu elucidează neapărat unde începe Omul și se termină Artistul.

Un film din care personajele (dar și spectatorul, probabil) învață câte ceva despre ce înseamnă a fi om, *Nevoi Speciale* e un *road trip* în care un individ cu probleme psihice în-

cearcă să-și găsească partenera sexuală perfectă, ajutat fiind pe parcurs de cei mai buni prieteni ai săi ce încearcă să-l îndrepte pe cărarea cea bună.

Poate oamenii nu știu cât de activist era Muhammad Ali de fapt, atunci când nu-și bătea adversarii în ring pentru că nu-i spuneau pe nume. *Procesele lui Muhammad Ali* arată lupta boxerului cu guvernul care tot insista să-l trimită în Vietnam, moment în care el răspunde în mod faimos „Nu s-a luat nici un vietnamez vreodată de mine”.

În mine ți-e bucuria este noul documentar al regizorului Denis Côté care a marcat ediția precedentă a TIFF-ului, punându-i pe toți să se întrebe: oare Vic și Flo au văzut ursul, ori ba? De data asta fără urși, în imagini bântuitoare, filmul construiește micro-universul unei fabrici în care viețile lucrătorilor se contopesc cu viețile mașinilor, iar oamenii învață să bată după același ritm cu al aparatului pe care-l servesc.

Muzeul vienez deconspiră din intimitățile muzeelor atunci când sunt în afara orelor de program, prilej cu care exponatele în care este îmbălsămat Timpul trebuiesc îngrijite cu o maximă meticulozitate. Filmul începe cu imagini plutitoare prin marea muzeu vienez pustiu, până când, într-o cameră gigantică și goală, un bărbat merge până în mijlocul ei și începe să dea cu târnăcopul în podea. Muzeul e în restaurare.

Sfântul GRA

Muzeul vienez

Procesele lui Muhammad Ali

Despre violență vine cu o compilație nemaivăzută de imagini filmate de televiziuni suedeze în Tanzania/Rhodesia/Angola/Zimbabwe și Mozambic în anii '70. Ele curg sub lecturarea de către Lauryn Hill a unui text extrem de activist despre decolonializare (în ultimă fază prin violență) scris și imediat interzis de Frantz Fanon în 1961. Ce rezultă este un film-eseu în niște imagini absolut zguduitoare.

Șezătoare cu mâncare prezintă un sat mic și mixt din Bulgaria în care variile etnii și religii, creștini, musulmani și evangheliști, reușesc să-și pună deoparte măcar temporar conflictele cu ajuto-

rul mâncărurilor în egală măsură mixte care topesc (aproape) toate tensiunile. Femeile tot ar trebui să fie recunoscătoare că nu sunt bătute, aparent.

Alfabet e un discurs vehement împotriva sistemului educațional internațional actual, care e văzut ca un aparat masiv de suprimare a creativității și individualității individului, cu simplul scop de a crea zombi care se înclină la literele C E O ca la Dumnezeu. Din genul de documentare năucitoare de la care la sfârșit ieși din sală și te întrebi: *și-acuma ce ne facem?*

Cătălin Mesaru & Cătălin Moise

■ Dacă ți-a plăcut...nu rata!

- Dacă vrei să retrăiești atmosfera de la Festivalul Lună Plină, vedeți *Mahalaua înfruntă zombi*.
- Dacă v-a plăcut *Sweet Home Alabama*, vedeți *Vânt în pânze*.
- Dacă vă fascinează schizofrenia, vedeți *Masca nebuniei*.
- Dacă v-a plăcut *Metabolism...*, vedeți *Vis-a-vis*.
- Dacă nu vă plac roșcații, vedeți *Lupoi cei răi*.

TEETH OF THE SEA (UK) **CONCERT**

MIERCURI, 4 IUNIE | ORA 22:00 | CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

THE LAST MAN

Live audiovisual interpretation of George Orwell's „1984”

The most adventurous psychedelic rock outfit in the UK. They are making some of the most exciting sounds since the Big Bang (NME)

BILETE PE BILETMASTER.RO

WWW.TIFF.RO

TIFF.13
Transilvania International Film Festival

Fii actorul principal din propriul selfie!

Fă-ți un #selfieTIFF cu unul din materialele evenimentului, ca să ne dovedești că ai fost acolo. Încarcă poza public pe Facebook utilizând hashtag-ul de mai sus și poți câștiga un Samsung Galaxy S5!

EuroGsm
explorează

TIFF.13
Transilvania International Film Festival (Cluj-Napoca) 30.05-03.06.2014
www.tiff.ro

Co-organizator: **[ctrl+n]**

TRANSILVANIA TALENT LAB

MASTERCLASS-URI
INTRARE LIBERĂ
NAPOCA 15

Marti, 3 iunie, ora 10.00

PETER FLINCKENBERG

IMAGINE

Unul dintre cei mai îndrăzneți și experimentați directori de imagine din rândul tinerei generații de cineaști finlandezi. De-a lungul carierei sale, a lucrat ca D.O.P atât pentru filme de ficțiune, cât și pentru filme documentare. A semnat imaginea unor filme precum Concrete Night (regia Pirjo Honkasalo, 2013) sau Miss Blue Jeans (regia Matti Kinnunen, 2012).

Ochi pentru ochi

Luna de miere

Ce eveniment mai potrivit pentru a dezgropa traume din copilărie decât o nuntă (singurul lucru care poate salva orice nuntă de la anonimitate e scandalul)? Tereza și Radim urmează să se căsătorească, dar fiul lui Radim își strică ochelarii în dimineața cu pricina, motiv pentru care Radim și odrasla pornesc în căutarea unui optician. Îl găsesc relativ repede și totul pare în ordine, doar că proprietarul magazinului respectiv devine dintr-o dată curios în legătură cu nunta și apare, desigur pe nepusă masă,

la biserică. Tereza încearcă să fie politicoasă, dar nu poate să nu remarce straniețea imanentă a noului mesean. Individul se acreditează drept un amic din copilărie al lui Radim (pension pentru băieți), deși nimeni nu pare foarte convins de toată povestea. Nu e nevoie de multe ișlere cu rom ca secretele să iasă la iveală și să se lase cu scandaluri *tête-à-tête* între toate personajele relevante. Film ușor de urmărit, dar nu banal, *Luna de miere* va prinde cu siguranță.

Mark Racz

Proiecții speciale

Catedralele culturii 3D

După omagiul 3D din *Pina*, Wim Wenders recidivează și, de data aceasta, împreună cu o gașcă de regizori și directori de imagine, folosește modul de expresie cinematografică predilect al block-busterelor hollywoodiene pentru a explora un subiect foarte ofertant – arhitectura unor clădiri-simbol. Omnibusul cuprinde șase segmente despre șase edificii spectaculoase, fiecare în felul lor gândite și filmate 3D (în câte doar cinci zile) de cinești diferiți. Wenders ne poartă prin cotloanele și pe acoperișurile Filarmonicii din Berlin, ghidați de privirea unui om de serviciu, pe muzică de Debussy. Regretatul Michael Glawogger (*Slumming*, *Whores' Glory*) se imersează depotriva în

comorile literaturii ruse, cât și în încărcata Bibliotecă Națională Rusă. Danezul Michael Madsen (*Into Eternity*) pe care l-am și cunoscut la TIFF acum doi ani, alege o închisoare norvegiană (de lux), centrându-se pe viețile celor mai norocoși pușcăriași din lume. Robert Redford și Ed Lachman aleg Institutul Salk din California – o clădire nepământească, ca o bibliotecă jedi. Norvegianca Margreth Olin alege să-și nareze segmentul despre Opera din Oslo (care arată ca o navă extraterestră eșuată), dându-i o notă personală. Jucăușul segment final despre Centrul Pompidou e al lui Karim Aïnouz.

Radu Meza

Lupoi cei Răi

Lupii cei răi este, în marea sa parte, un film de răzbunare. Este în plus un fel de procedural ce tratează un subiect destul de stânjenitor și nedigerabil: pedofilia. Un polițist căzut în dizgrație, un presupus pedofil roșcat ce este și se lasă abuzat, un

tată ce își dorește răzbunarea cu ardoare și un bunic ce se trezește angrenat într-un joc al torturilor – aceștia sunt cei patru jucători ce cară întregul film pe umeri. Personajele principale își doresc, în mare, același lucru: polițistul vrea cu orice preț pedepsirea justă a presupusului pedofil (care este chiar profesor de religie), tatăl își dorește același lucru însă cu altă finalitate – polițistul îl vrea în fața

justiției, tatăl îi dorește capul (la pachet cu cel al fiicei sale, la propriu). În scenă va intra și bunicul lor ce va oferi o surprinzător de solidă expertiză apropo de modalități noi și inventive de tortură, prilej de multe gaguri incomode la care te simți puțin vinovat că râzi. Nu degeaba Tarantino l-a considerat cel mai bun film al anului 2013.

Cătălin Mesaru

Competiție

Vis-a-vis

Un regizor debutant. Un scenariu de prea-lungmetraj care nu-i chiar pe placul producătoareii și care nici pe actorul bătrân și faimos care a acceptat un rol nu-l mulțumește. Se cer rescrieri, se fac observații și se dau sfaturi, iar cel mai bun mod de-a face un scenariu brici este o excursie în doi: regizorul și actorul principal, vag amici și foști colegi de facultate, vor petrece câteva zile pe o insulă. Cumva *buddy movie*, cumva film despre (ce înseamnă să faci) film și cumva comedie independentă, al doilea film al lui Nevio Marasovic este al dracu' de simpatic tocmai pentru că-și refuză un gen anume. Dar apelează la rezuzita filmelor despre cinema, la arsenalul comediilor cu amiciții instante și mai ia câte ceva și de la filmele *indie*. Pentru a servi spectatorului o comedie dramatică axată mai mult pe personaje (actor de telenovele aparent bipolar plus regizor nesigur pe propriul text, mult mai personal decât ar fi părut inițial) decât pe situații. Film de agreement ex-iugoslav, deci.

Cristi Mărculescu

Supernova

Patimile Mariei

Dacă Ulrich Seidl ar fi făcut o trilogie care să trateze numai extremismul religios, *Patimile Mariei* ar fi fost un bun început de serie. Având titlul original *Stations of the Cross* („Drumul crucii”), povestea e spusă prin 14 momente extrase din drumul lui Iisus către Golgota, care corespund simbolic celor 14 cadre-secvență ale filmului. Crescută într-o familie catolică ultraconservatoare, Maria ajunge

să creadă că sacrificându-și orice dorință lumească, Dumnezeu îi va vindeca fratele mai mic, suspect de autism. În același timp, sentimentul ei de vinovăție pentru orice e alimentat de o mamă care nu se dezmente de la a o critica permanent. În linia demonstrativă a scenariului, *Patimile Mariei* aduce puțin și cu *Breaking the Waves* al lui Lars von Trier. Urmările abuzului de doctrină nu sunt greu de ghicit, iar, în cazul

Mariei, care are doar 14 ani, sunt cu atât mai debilitante. Ele merită mai puțin notate decât fiorul de groază pe care îl transmite fiecare cadru-secvență construit cu minuțiozitate cap-coadă. Totuși, *Patimile Mariei* nu are niciun moment de relaxare comică, lucru care, spre deosebire de Seidl, îl cam pune la raftul „cum să nu-ți crești copiii”.

Georgiana Madin

Must see

Bărbați mișto

Bărbați mișto e o comedie irlandeză fără prețiozități, cu o poveste coerentă, personaje construite cu cap și mult umor. Deși nu pornește de la o idee originală (o petrecere a burlacilor plănuită de cavalerul de onoare, cel mai bun prieten al mirelui), filmul reușește să se distanțeze de scenariul deloc surprinzător pe care-l adoptă alte producții pe aceeași temă, în special *Marea mahmureală* americană. Povestea e simplă: un grup de bărbați pornesc într-o expediție prin natură/petrecere de burlaci, experiență pe care o împart (fără voia lor) cu fratele miresei,

cunoscut doar ca „The Machine”. Cu toate acestea, fiecare personaj este unic, iar actorii reușesc să-și scoată personajul din stereotipuri. Interacțiunea dintre personaje, gagurile ce împânzesc aventura celor

șase bărbați și o serie de replici bine scrise dau filmului o alură aparte în marea de comedii ce au invadat cinematografele.

Bogdan Beșliu

Piața Unirii

Calea deșertului

O aventură epică, cu cadre largi, spectaculoase din deșertul australian, numai bună de văzut în aer liber, *Calea deșertului* nu-și propune să ofere multe explicații despre povestea reală din spate sau despre personaj. Robyn Davidson (jucată de frumoasa Mia Wasikowska din *Alice in Wonderland*-ul lui Burton și *Only Lovers Left*

Alive-ul lui Jarmusch) se hotărăște la 27 de ani (în 1977) să străbată pe jos cea mai neprimitoare și pustie zonă a Australiei. De ce? De-ai! Pentru că vrea și poate! Cu un câine, patru cămile și diverse întâlniri accidentale pe parcurs, drumul ei nu e definit de un scop mai înalt sau de destinație. Inevitabil, călătoria o schimbă, dar schimbarea e cu atât mai interesantă

cu cât e imprezvizibilă, neprogramată. Adaptarea lui John Curran încearcă să rămână fidelă cărții autobiografice a „doamnei cu cămilele” - așa cum a botezat-o presa la vremea respectivă, nu se străduiește să găsească un sens ascuns. E doar povestea unei femei care-și ia libertatea să-și trăiască propriile aventuri și, prin asta, reușește să devină o inspirație pentru alții (inclusiv controversatul Salman Rushdie, se zice).

Radu Meza

Focus Irlanda

Ce-a făcut Richard

Turbat de hormoni și trădări, Richard face o chestie foarte nasoală. O face la beție și în văzul bunilor lui tovarăși și ei, ca și el, beizadele irlandeze. Brusc, tot viitorul super-auriu al unui puștan sportiv frumos și cu bani începe să se clatine. Iar familia și anturajul nu fac decât să refuze să dea crezare faptelor extrem de evidente. Bazat pe un roman inspirat la rândul lui de un fapt foarte real, filmul lui Abrahamson n-a fost degeaba elogiat de presă și de către publicul irlandez. Poetic dar feroce, capabil de nuanțe

psihologice și de portrete de grup, filmul beneficiază de un protagonist ambiguu și totuși detestabil pe care Jack Reynor îl joacă impecabil. Cu toate diferențele de ton și textură, avem de-a face cu o altă poziție a altui copil. O bucată de cinema pur și dur despre vinovăție individuală, solidaritate de clasă și mai ales despre modul în care presiunile morale și societale încep să facă zdrențe rudimentul ăla de suflet pe care îl au adolescenții de bani gata.

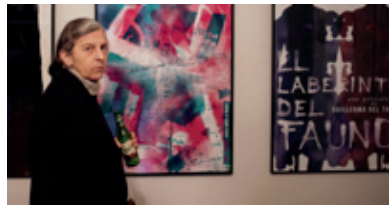
Cristi Mărculescu

Our calendar. Every year.

TIFF la cald

Film Poster Is Not Dead

La Muzeul de Artă sunt 42 de postere de film bricolate de tineri designeri. Cehi și români, graficieni atenți la detaliu sau artiști preocupați mai mult de impactul de ansamblu, autorii de postere alternative primesc de la TIFF, Centrul Ceh și Muzeul de Artă un spațiu binemeritat pentru a expune afișele neoficiale. Postere pe care, să fim realiști, cinefilii le caută uneori asiduu pe internet. Afișele diferă de la stilurile chic minimaliste pe trend la racorduri către artele grafice din Mitteleuropa (Europa de mijloc) de la mijlocul Războiului Rece. Filmele sunt și ele pe cât se poate de diverse, de la *Natural Born Killers* la *Andrei Rubliov* avem de toate, cu plusuri pentru recitiri vizuale transgresive ale unor capodopere precum *Metropolis*-ul lui Lang sau *La Strada* lui Fellini.

Cristi Mărculescu

Let's GO Digital!

Primele trei zile sunt cele mai dificile pentru participanții Let's Go Digital. Sunt zilele în care trebuie să se cunoască, să se obișnuiască cu un ritm susținut de lucru și să ajungă într-un timp foarte scurt să-și consolideze o echipă. În primul weekend, participanții au de făcut două exerciții de tip observațional. La nici o oră de la începutul workshopului, ei primesc aparate foto și video performante cu care cutreieră Clujul. După câteva ore, se întorc la Sapienția unde se discută fiecare exercițiu în parte, apoi, pornind de aici, se ajunge să se înțeleagă subiecte complexe de teorie de film și de fotografie. Marți este ziua în care se începe realizarea filmelor care vor fi proiectate vineri, 6 iunie, la ora 12:00, la cinema Arta.

Elena Cosmănescu

Mediafax Foto - Best of 2013

Un an poate fi suma evenimentelor la care participi. Că ai vrut sau că s-a nimerit să fii acolo unde vreun fotograf te-a tras în poză. Mediafax a organizat

prima expoziție din afara Bucureștiului, asociindu-se cu această ocazie cu TIFF. E o expoziție care înștiințează că în România s-au întâmplat destule între ultimele două revelații. Au fost întreceri sportive, manifeste și manifestări, au fost și proteste; chiar multe și mega-mediatizate. Plus o droaie de proiecte cu tentă artistică. Printre fotografiile, au fost și instanțane: oameni, pe afară, în cafelele sau prin instituții. Un copil, al străzii (se zice în descriere) citește o carte. E în planul îndepărtat. Limba-i stă pe buzele strânse. Împrejur e întuneric. Deasupra, "la mama" - denumirea vreunui restaurant nepretențios, pesemne primitiv - îi ține de urât. Era februarie și trebuie să fi fost frig. Expoziția a fost vernisată aseară și va fi disponibilă pe toată perioada festivalului, în holul Casei de Cultură a Studenților.

Ion Indolean

Bălănescu Quartet: Maria T

Niște corzi disonante, niște note rupte ici și colo în abstract, așa începe proiectul Bălănescu Quartet de reinterpretare a muzicii Mariei Tănase. Domnul Bălănescu măr-

Foto: Cătălin Georgescu

turisește și-n engleză și-n română că e un proiect foarte personal cu rădăcini emoționale profunde și în copilărie. Corzile continuă, încep să capete ceva mai mult contur, încep să vorbească între ele și muzica tot caută. Domnul Bălănescu mărturisește că ce sunt căutate sunt amintirea și spiritul Mariei T., iar atunci când corzile în sfârșit se întâlnesc și se împletesc, când muzica izbucnește și-și amintește și găsește și răsună din toate patru instrumentele, se întâmplă magie, iar domnul Bă-

lănescu zâmbește cu gura până la urechi. Spune la începutul concertului că e foarte fericit să aducă muzica asta la Cluj, și nu minte. Atunci când imaginile hipnotice făcute de Klaus Obermaier nu sunt proiectate pe ecran, entuziasmul domnului Bălănescu care dansa la vioară de fiecare dată când găsea notele Mariei T. erau o reprezentare vizuală mai mult decât suficientă pentru dragostea cu care a fost făcut proiectul ăsta.

Cătălin Moise

TIFFie - Selfie-ul tău de la TIFF

Dacă ai reușit să te tragi în poză cu un regizor sau actor de la TIFF sau cu o personalitate a festivalului, la petreceri, la cinematografe, pe stradă, la cafea, chiar dacă tu ești în prim-plan și el/ea doar în fundal, trimite-ne selfie-ul tău de la TIFF, și îl vom publica pe ultima pagină a AperiTIFFului, la rubrica TIFF la cald. Trimite-ți TIFFie-ul pe adresa laura.popescu@tiff.ro.

TIFF salvează DEPOZITUL DE FILME

CLUJ - 100 DE ANI DE CINEMA (1914-2014)

Participă la campania de strângere de fonduri pentru a reda orașului DEPOZITUL DE FILME Pentru un cartier viu.

Str. Maiakovski 31-35. www.salvatimarelecran.ro

un proiect

cu sprijinul

parteneri media

MEDIAFAX DILEMA

INSTITUTUL CULTURAL

MARELE RETROPOIS

